

GELUK_{IN} OORLOGSTIJD

Berend is een buitenbeentje. Als andere jongens in bomen klimmen, over sloten springen en kattenkwaad uithalen, schrijft hij verhalen en droomt onbereikbare dromen. Als de oorlog uitbreekt vertrekt hij uit zijn geboortedorp en gaat in een Duitse Zellwollefabriek werken. Daar ontmoet hij Tania, een dwangarbeidster uit Rusland. Tegen de achtergrond van de Tweede Wereldoorlog, midden in het sprookjesachtige Thüringerwoud, bloeit de liefde op tussen twee eenzame jonge mensen. Als de geallieerden komen raken zij elkaar kwijt in de totale chaos die Duitsland overspoelt. Geluk in oorlogstijd is een verhaal over eenzaamheid, onrecht, onbegrip, uitsluiting en angst. Het is een verhaal over keuzes en gevolgen. Het is een tijdloos verhaal over een zoektocht naar geluk.

Trea ten Kate (1969) kreeg het verhaal van Berend in handen na het overlijden van haar oma, de zus van Berend. Ze wist direct: dit verhaal moet verteld en doorgegeven worden.

“Ik ben slechts twee generaties na Berend geboren en opgegroeid in hetzelfde dorp. Ik ben vrij om mijn dromen na te jagen, keuzes te maken en kansen te benutten. Ik heb de mogelijkheid om te doen wat Berend niet kon: zijn verhaal vertellen en doorgeven.”

GELUK_{IN} OORLOGSTIJD

TREA TEN KATE

Het verhaal van Berend van Duren

Berend (12-09-1919) is een buitenbeentje. Als andere jongens in bomen klimmen, over sloten springen en kattenkwaad uithalen, schrijft hij verhalen en droomt onbereikbare dromen. Als de oorlog uitbreekt ziet hij een kans om zijn dorp te ontvluchten. Hij vertrekt vrijwillig naar Duitsland en gaat in een fabriek werken in het Thüringerwoud. Zijn keus wordt niet begrepen en naarmate de oorlog vordert en grimmiger wordt, groeit ook het onbegrip in zijn dorp.

In Duitsland ontmoet hij dwangarbeidster Tatijana Petrowka Prichodko, geboren in 1922 in een dorpje in het noordoosten van de Oekraïne, wat in die tijd bij Rusland hoorde. Tania wordt als dwangarbeidster naar Duitsland gebracht en na een afschuwelijke reis, komt zij aan in het Thüringerwoud. Tegen de achtergrond van de Tweede Wereldoorlog, midden in het sprookjesachtige Thüringerwoud, bloeit de liefde op tussen twee eenzame jonge mensen.

Naarmate Berend langer in Duitsland is, wordt zijn verblijf steeds minder vrijwillig. Ook hij ziet om zich heen dat de situatie grimmiger wordt. Hij schrijft: 'Ik heb niet een held, wel een mens willen zijn.' Dat doet hij op zijn eigen manier. Door, tegen de regels in, zijn eten te delen met de Ostarbeiters (dwangarbeiders uit o.a. Rusland en Joegoslavië die erg slecht behandeld worden) en door te weigeren de Hitlergroet te brengen. Als de geallieerden komen en de bommen vallen, raken Berend en Tania elkaar kwijt. Vinden ze elkaar terug in de chaos die Duitsland overspoelt?

De boodschap van toen

In 1980 schrijft Berend zijn verhaal en noemt het Op zoek naar geluk in oorlogstijd. Hij eindigt zijn verhaal met een boodschap:

“Er is zoveel in het leven onbegrepen en wij moeten niet direct oordelen want maar al te vaak is de werkelijkheid anders dan gedacht. Gaat het bergafwaarts met het mensdom? Misschien is het een goede raad om zich om te draaien. Samen de berg opklauteren is wellicht moeilijker, maar als de juiste weg gekozen wordt, dan is verdwalen onmogelijk. Alles gaat met vallen en opstaan. Soms twijfel je aan jezelf en toch weet je dat je de berg op moet. Samen de berg op is de juiste weg. Het is mijn wens dat de gezamenlijke weg bergopwaarts gevonden mag worden. Er is zo langzamerhand genoeg leergeld betaald, ten koste van zoveel levens.”

De boodschap van nu

Berends verhaal is een verhaal over eenzaamheid, onrecht, uitsluiting en onbegrip. Het is een tijdloos verhaal over een zoektocht naar geluk. Helaas is het nog steeds actueel. Er zijn nog steeds mensen op de vlucht voor oorlog, geweld of vervolging. Er zijn nog steeds mensen die zich eenzaam voelen, niet mogen zijn wie zij zijn, niet geaccepteerd worden, er niet bij horen.

Oordeel niet te snel, leer de ander kennen, luister naar zijn, haar of diens verhaal. Dan heb je vaak meer met elkaar gemeen dan je eerst dacht. Uiteindelijk zijn wij allemaal gelukszoekers.

Onze missie

Het is onze missie om de boodschap van Berend in een modern jasje te verspreiden en daarmee zoveel mogelijk (jonge) mensen te bereiken. Daarom wordt het verhaal van Berend een laagdrempelig boekje. Op 5 mei 2025 staan wij in het programma van het Bevrijdingsfestival in Zwolle, waar wij minimaal 10.000 exemplaren uitdelen in een inspirerende omgeving.

Met uw hulp kunnen wij de boodschap verspreiden

Schrijven, ontwerp & vormgeving, drukwerk- en projectbegeleiding verzorgen wij volledig kosteloos. De organisatie van het Bevrijdingsfestival verzorgt de locatie en de bekendmaking in het programma. Wat er nog ontbreekt is: geld om 10.000 exemplaren te drukken en geld of diensten (zoals fotografie, video, eventorganisatie, social media) om de boodschap succesvol te verspreiden en onder de aandacht te brengen.

Geluk in Oorlogstijd is een project van:

Trea ten Kate - schrijfster | Helga de Boer - projectleider | Cees Scholten - drukwerkmakelaar | Nadja Stegeman - grafisch ontwerpster
Helpt u ons onze boodschap te verspreiden of wilt u meer informatie? Stuur een e-mail naar info@platform9.nl